

Ponuka záverečných prác na KSJTK na AR 2023/2024

Študijný program buSL, muSL

Na zvolenú tému záverečnej práce sa **po dohovore so školiteľkou/školiteľom** môžete prihlásiť **do 15. 5. 2023**. Predbežnú prihlášku na [vypracovanie záverečnej práce](#) nájdete na webovej stránke katedry Filozofická fakulta UK > Katedry a odborné pracoviská > Katedra slovenského jazyka > [Užitočné](#) > [Prihlášky na štátne skúšky, záverečné práce a ŠVOK](#). Vyplňte ju, prosím, elektronicky a sken s podpismi (uchádzača aj školiteľa) vrátane uvedenia názvu v AJ pošlite prof. PhDr. Ol'ge Orgoňovej, CSc., vedúcej katedry na odsúhlasenie na mailovú adresu olga.orgonova@uniba.sk.

Poznámka

Práce je možné pred podaním prihlášky konzultovať s vyučujúcimi, ale nie „rezervovať si“ ich. Závazné je až podanie prihlášky, dotedy je ponuka disponibilná pre ľubovoľného záujemcu.

Bakalárske práce

Mgr. Daša Cimermanová

Jazykové poradenstvo ako prameň poznávania jazykových problémov používateľov slovenčiny

Práca bude vychádzať z prehľadu rôznych foriem jazykového poradenstva na Slovensku (jazyková poradňa JÚLŠ SAV, internetové portály a poradenstvo v skupinách na FB, diskusie na sociálnych sieťach) a z analýzy otázok a odpovedí – primárne so zameraním na otázky súvisiace s pravopisom. Súčasťou analýzy bude porovnanie prístupov a riešení v rôznych formách poradenstva. Cieľom práce je identifikovať reálne jazykové problémy používateľov slovenčiny v kontexte vzťahu jazykovej dynamiky a jazykovej kodifikácie a poukázať na možnosti využitia získaných poznatkov v koncepcii jazykového poradenstva a pri tvorbe pravopisných príručiek.

Mgr. Gabriela Halienová

1. Atraktivita jazyka podcastov

Identifikácia jazykových prostriedkov využívaných v podcastoch a interpretácia spôsobu ich používania so zreteľom na ich potenciál zatriktívniť verbálnu stránku daných komunikátov (ako ich základného komponentu), resp. dané komunikáty vo všeobecnosti. Súčasťou práce je reflexia funkčnosti identifikovaných jazykových prostriedkov vzhľadom na zámer upútať a udržať záujem/pozornosť recipienta.

2. Persuázivnosť jazyka newsletterov

Identifikácia jazykových prostriedkov využívaných v newsletteroch a interpretácia spôsobu ich používania so zreteľom na ich potenciál realizovať persuzívne zámery reprezentovaného

subjektu. Súčasťou práce je reflexia funkčnosti identifikovaných jazykových prostriedkov vzhľadom na spomínaný zámer.

3. Jazyk seriózných a bulvárnych médií

Porovnanie jazykového stvárnenia vybranej témy/udalosti (resp. vybraných tém/udalostí) na rôznych publicistických/spravodajských portáloch s cieľom zistiť, ako sa odlišujú jazykové prostriedky využívané v seriózných médiách a v bulvárnych médiách. Súčasťou práce je interpretácia funkčnosti identifikovaných jazykových prostriedkov vzhľadom na charakter publikujúceho média a reflexia motivácie využitia zvolených jazykových prostriedkov. (určené pre študijné programy boSL, buSL, bpSK)

Mgr. Miloš Horváth, PhD.

1. Vetnočlenská platnosť neohybných slov (slovných druhov) a ich syntaktická a hypersyntaktická funkcia

Vo všeobecnosti platí, že neohybné slová nemajú vetnočlenskú platnosť. V intenciách toho je práca zameraná na stručný výklad o neohybných slovných druhoch (predložky, spojky, častice a citoslovčia) a ich potenciálnej syntaktickej funkcii s cieľom poukázať na fakt, že v špecifických situáciách aj tieto gramatické a kontextové slová môžu plniť funkciu vetných členov a byť tak plnohodnotnou výstavbovou súčasťou vety a textu.

2. Nulové morfémy (alomorfémy) v slovenčine – ich funkcia a exemplifikácia

Cieľom práce na podklade dostupných teoretických zdrojov a korpusových nástrojov identifikovať a kategorizovať nulové morfémy (alomorfémy) v súčasnej slovenčine a zároveň interpretačným spôsobom poukázať na ich potenciálnu funkciu aj vo vzťahu k väčším (komplexnejším) jazykovým jednotkám než je tvar či slovo.

3. Systémovolingvistický verzus pragmatickolingvistický prístup k spisovnej slovenčine – ich východiská a funkčné obmedzenia

Práca má mať kombinovaný teoreticko-praktický charakter. Obsahom teoretickej časti má byť zmapovanie oboch konceptov teórie spisovného jazyka a jazykovej kultúry rozšírených v našom kultúrnom prostredí a ich zhodnotenie vzhľadom na súčasné podmienky komunikácie. Cieľom praktickej časti je na podklade vlastného empirického materiálu identifikovať problematické jazykovokultúrne javy a uplatniť pri ich interpretácii kritériá spomínaných dvoch prístupov k spisovnému jazyku.

Mgr. Maryna Kazharnovich, PhD.

1. Jazykové kreácie v politickej komunikácii

Práca bude zameraná na identifikáciu, štruktúrno-funkčnú analýzu a typologizáciu kreatívnych jazykových prostriedkov v politických komunikátoch s cieľom odhalenia ich persuzívneho efektu a vplyvu na úspešnosť sociopolitickej komunikácie.

2. Hodnotiace jazykové prostriedky (na príklade zvoleného druhu textov)

Práca bude zameraná na identifikáciu, výklad a typologizáciu spôsobov verbálneho hodnotenia vo vybraných textoch (reklamných/politických/pedagogických/mediálnych...) s cieľom posúdenia ich účelnosti a komunikačnej vhodnosti.

3. Komunikačný portrét influencera

Práca bude zameraná na výklad komunikačného správania používateľa sociálnej siete: špecifiká sebaaprezentácie s dôrazom na propagáciu virtuálneho „Ja“, spôsoby komunikácie s adresátom cez prizmu „predaja“ obsahu účtu na sociálnej sieti, formy jazykového (implicitného a explicitného) presadzovania vlastných názorov atď.

Doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD.

1. Regionálne nárečie vybranej lokality

Východisko: heuristický výskum v nárečovom prostredí (metódou nahrávania alebo dotazníka); Práca môže mať tradičné dialektologické, kulturologické alebo sociolingvistické zameranie (komplexný opis nárečia, vybrané jazykové javy, tradičná ľudová kultúra v nárečí, dynamika nárečia v súčasnej situácii, percepcia nárečí a pod.).

Konkrétne zameranie, metódy a ciele práce sa upresnia na základe osobnej konzultácie.

2. Jazykové inovácie a ich uplatňovanie v jazykovej praxi

Východisko: empirický výskum reálneho fungovania nových jazykových jednotiek v jazykovej praxi so zohľadnením ich funkčnosti a foriem adaptácie, ako aj sociolingvistických aspektov ich akceptácie (napr. sociálnych premenných, postojov, stereotypov a pod.). Práca môže byť zameraná na súčasnú dynamiku slovenčiny alebo na dynamiku v jej historických varietách; Cieľ: identifikovať faktory, ktoré vplyvajú na vznik, osvojovanie a ďalšie šírenie jazykových inovácií v jazyku (v kontexte skúmania procesu jazykovej zmeny).

Konkrétne zameranie, metódy a ciele práce sa upresnia na základe osobnej konzultácie.

3. Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu a dynamiky slovenského jazyka a sociolingvistiky na základe osobného výberu a konzultácie so školiteľkou.

Mgr. Katarína Muziková, PhD.

Jazyk náučných a populárno-náučných diel/kázní/ľudových kalendárov/náboženských textov v predspisovnom období/v 19. storočí/na začiatku 20. storočia

Práca bude zameraná na analýzu a charakteristiku vybraných jazykových prostriedkov vyskytujúcich sa vo vybraných textoch (v náučných a populárno-náučných dielach, kázňach,

ľudových kalendároch, náboženských textoch...) z predpisovného obdobia alebo z 19. storočia, príp. zo začiatku 20. storočia (výber konkrétneho obdobia v dejinách spisovnej slovenčiny a druhu textov podľa záujmu študenta).

Mgr. Stella Ondrejčíková

Osobitosti nárečia vybraného regiónu z pohľadu diachrónnej a synchronnej dynamiky

Cieľom bakalárskej práce je identifikovať a analyzovať nárečové osobitosti konkrétneho regiónu a metódami komparatívnej lingvistiky zhodnotiť stav fungovania vybraných jednotiek z hľadiska diachrónneho vývinu a synchronnej dynamiky. Materiálovým východiskom budú výsledky vlastného heuristického výskumu realizovaného v nárečovom regióne so zameraním na vybrané jazykové javy (metódou nahrávania a/alebo dotazníka) a výsledky starších deskriptívnych dialektologických výskumov.

Konkrétne zameranie na región a sledovaný jav sa upresnia na základe osobnej konzultácie.

Prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

1. Dva preklady knihy A. de Saint-Exupéryho *Malý princ* do slovenčiny (1986, 2020). Jazyková interpretácia

Cieľom je porovnať jazykovú stránku uvedených textov (gramatické, lexikálne znaky), identifikovať odlišnosti a lingvisticky zhodnotiť zistené aktualizácie/zmeny/opravy v novom preklade vo vzťahu k dynamike slovenčiny posledných desaťročí.

Poznámka: výhodou (ale nie podmienkou) je znalosť francúzštiny ako jazyka originálu.

2. Ľudové (internetové) výkladové slovníky slovenčiny 21. storočia: výhody a riziká

Pôjde o preskúmanie 2 vybraných interaktívnych výkladových slovníkov slovenčiny – v prípade online produkcie napríklad slovníka cudzích slov na www.môjslovník.sk či súpisu okazionalizmov na sociálnych sieťach facebook či instagram (napr.

<https://www.facebook.com/doslovnicka/>), prípadne – na porovnanie – aj českého slovníka neologizmov www.cestina20.cz, ktoré tvoria bežní prispievatelia, nelingvisti. Cieľom je charakterizovať tieto laické lexikografické súpisy, porovnať ich s profesionálnym lingvistickým výkladovým slovníkom (napr. KSSJ či SSSJ), identifikovať rozdiely a zhodnotiť výhody a nevýhody oboch typov jestvujúcich lexikografických diel.

Mgr. Zuzana Popovičová Sedláčková, PhD.

1. Sociolekty v komunikácii vybranej záujmovej alebo sociálnej skupiny

Práca bude založená na analýze komunikátov konkrétnej society ľudí a zozbieraní reprezentatívnej vzorky slov (s dôrazom na semivariety slangu, profesionalizmov a argotu). Oblasť výskumu bude špecifikovaná po dohode so školiteľkou (napr. móda, baristika, vybraný tanečný štýl a pod.)

Podmienka: Študent musí byť členom tejto society, resp. musí mať dôveryhodných informátorov z príslušnej society.

2. Podoby kolektívnej identity hovoriaceho realizovanej explicitným *my* v slovenčine

Náplňou práce bude sledovanie konštrukcií s explicitným *my*, ktoré súvisia s rôznymi podobami kolektívnej identity hovoriaceho a následne opis vybraných funkcií.

3. Perifrastické pomenovania geografických oblastí v komunikácii Slovákov

Náplňou práce bude zozbieranie perifrastických pomenovaní geografických lokalít, ktoré je možné postrehnúť v aktuálnych slovenských textoch (napr. krásavica/mesto na Dunaji, krajina vychádzajúceho slnka, mesto pod Urpínom a pod.). Bakalárantka/bakalárant svoj prvotný prieskum následne doplní sociolingvistickým výskumom na reprezentatívnej vzorke používateľov slovenského jazyka s cieľom získať informácie o frekvencii a funkčnosti týchto spojení v komunikácii.

Mgr. Michal Zoller

1. Lexikálna analýza platformového dialektu webu Reddit: komunita /r/Slovakia

Platforma Reddit je internetové fórum, ktoré poskytuje priestor na voľnú diskusiu svojich používateľov. Práca je zameraná na analýzu vybraných lexikálnych javov využívaných na fóre pre Slovákov / o Slovensku. Študent si môže vybrať, ktoré lexikálne javy bude analyzovať (napr. jazyk mémov, používanie anglicizmov, dynamika lexikálnej zásoby).

2. Dynamika lexikálnej zásoby vybraného online kolektívu

Cieľom práce je sledovať život lexikálnej zásoby istého aktívneho online kolektívu (fanúšikov počítačovej hry, záhradkárov, študentov konkrétneho odboru,...) a reflektovať spôsob, akým dynamika danej záujmovej oblasti ovplyvňuje jeho jazykovú dynamiku. Využitím online archívu komunikácií študent pozoruje zmeny v používaní konkrétnych lexikálnych jednotiek, zmeny v ich forme.

Diplomové práce

Doc. Mgr. Alena Bohunická, PhD.

1. Populistická rétorika – štylistická analýza

Práca bude zameraná na štylistické príznaky rečníckych prejavov vybranej politickej osobnosti ponovembrovej éry. Analýza sa zameria na rečnícke prejavy naplňajúce znaky populizmu.

2. Tribúni z dejín slovenského rečníctva

Charakteristika rétoriky významného rečníka zo slovenských dejín (napr. Š. Moyzes, A. Hlinka, Ľ. Štúr...)

3. LinkedIn, korporáty, HR... Štýl komunikácie súvisiacej so vstupom na pracovný trh v komerčnej sfére

Štylistická analýza a interpretácia bude zameraná na diskurz súvisiaci so vstupom mladej generácie na pracovný trh, ktorý je ovplyvnený globálnymi nástrojmi (napr. pracovnou sociálnou sieťou LinkedIn, korporátnymi komerčnými spoločnosťami, pracovnými pohovormi vedenými personalistami a i.).

4. Metafora v lingvistickej argumentácii

Funkcie metafory v lingvistickej argumentácii Edwarda Sapira – identifikácia a výklad.

5. Didaktická aplikácia konverzačnej analýzy

Diplomová práca zmapuje doterajšie využitie metódy konverzačnej analýzy v didaktike a edukácii (doma i v zahraničí) a vypracuje návrh využitia tejto metódy vo výučbe slovenčiny ako materinského jazyka.

Mgr. Miloš Horváth, PhD.

1. Jazykový a kultúrny obraz súčasného umeleckého komunikačného štýlu v kontexte vybraných textov tzv. soft-literatúry od Jany Benkovej

Cieľom práce je poukázať na niektoré nápadné jazykovoštylistické, ako aj širšie lingvistikopragmatické tendencie prítomné v tzv. soft-literatúre písanej pre ženy. Ide najmä o kolokvializáciu jazyka (hypertrofia hovorových a emocionálno-expresívnych slov), ako aj stereotypizáciu vzťahových štruktúr a banalizáciu (zjednodušovanie) niektorých vzorcov správania, ktoré sa prejavujú na jazykovo-tematickej i pragmatickej rovine textu. Typickou predstaviteľkou takto koncipovanej odnože umeleckého komunikačného štýlu je Jana Benková, ktorá píše okrem iného umelecké texty na objednávku aj pre mesačník Emma.

2. Návrh inovatívnych didaktických modelov aplikovateľných pri výučbe syntaxe slovenského jazyka na základných a stredných školách

Cieľom práce je kriticky zhodnotiť súčasné metódy a postupy zaužívané pri výučbe syntaktických javov (určovanie vetných členov, typov súvetí a pod.) a navrhnúť vlastné postupy, ktoré by viedli k efektívnejšiemu osvojovaniu si syntaktickej problematiky u žiakov v súlade s preferovanými komunikatívno-tvorivými trendmi vo vyučovaní.

3. Systémovolingvistický verzus pragmatickolingvistický prístup k spisovnej slovenčine – ich východiská a funkčné obmedzenia

Práca má mať kombinovaný teoreticko-praktický charakter. Obsahom teoretickej časti má byť zmapovanie oboch konceptov teórie spisovného jazyka a jazykovej kultúry rozšírených

v našom kultúrnom prostredí a ich zhodnotenie vzhľadom na súčasné podmienky komunikácie. Cieľom praktickej časti je na podklade vlastného empirického materiálu identifikovať problematické jazykovokultúrne javy a uplatniť pri ich interpretácii kritériá spomínaných dvoch prístupov k spisovnému jazyku.

Mgr. Maryna Kazharnovich, PhD.

1. Náboženská komunikácia v kontexte mediatizácie

Práca bude zameraná na analýzu a výklad špecifik náboženskej komunikácie (inštitucionálnej a každodennej) v podmienkach masmediálneho priestoru. Cieľ práce: identifikácia spôsobov žánrovo-tematickej a jazykovej transformácie náboženských komunikátov a odhalenie vplyvu mediatizácie náboženského diskurzu na sociálne postavenie cirkvi v spoločnosti a na sociálnu prax.

2. Komunikačné špecifiká sieťovej kultúry

Práca bude zameraná na výklad a teoretické zdôvodnenie pojmu *sieťová kultúra* (kultúra sociálnych sietí), ktorá sa charakterizuje svojim systémom hodnôt, sociálnych noriem a spôsobov jazykovej interakcie. Cieľ práce: identifikácia univerzálnych vlastností sieťovej kultúry cez prizmu komunikačného správania jej aktérov s dôrazom na perspektívu formovania novej „sieťovej spoločnosti“ a jej vplyv na sociálnu realitu.

3. Súčasný vedecko-populárny diskurz: princíp dialogickosti

Práca bude zameraná na analýzu spôsobov popularizácie odborných informácií v podmienkach mediatizovaného komunikačného priestoru. Cieľ práce: identifikácia špecifik interakcie medzi odbornou a neodbornou verejnosťou v kontexte masovej dostupnosti odborných informácií; odhalenie a výklad sociálne významných následkov šírenie praxe voľnej verejnej interpretácie odborných informácií a spôsobov (kvázi)inkluzívnej komunikácie v rámci mediálno-vedeckého diskurzu.

Doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD.

1. Ľudová a percepčná dialektológia – analýza laických nárečových opisov a metajazykových prejavov

Východisko: výskum zámernej aktualizácie nárečovej variety v prostredí verejnej komunikácie (v informačných a propagačných materiáloch, na internetových regionálnych stránkach, v jazykovej krajine a pod.) a laických opisov regionálnych nárečí, ktorých autormi nie sú dialektológovia alebo jazykovedci; analýza stratégie filologicky neškolených autorov pri opise nárečia a pri jeho prezentácii;

Cieľ: identifikácia motivácií, ktoré vedú k zvýšenému záujmu nelingvistov o jazyk a nárečia, analýza postojov, predstáv a jazykových ideológií.

2. Odras tradičnej ľudovej kultúry v historickej alebo nárečovej lexike a frazeológii

Východisko: heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí (metódou nahrávania a dotazníka) alebo v historických prameňoch (archívny výskum) so zameraním na konkrétnu oblasť tradičnej ľudovej kultúry;

Cieľ: interpretácia lexiky viažucej sa na vybranú oblasť tradičnej kultúry z hľadiska motivácie, dynamiky, jazykových kontaktov a ľudového poznania.

3. Podoby a metódy jazykovej geografie (geolingvistiky) v slovenskej dialektológii

Východisko: analýza historických i súčasných geografických znázornení nárečovej diverzity v slovenskej dialektológii so zameraním na jazykové, mimojazykové a metodologické aspekty geografického vymedzovania nárečových oblastí a hraníc.

Cieľ: získať prehľad o vývine lingvistického (príp. aj laického) nazerania na regionálnu diferencovanosť jazykového územia a o metódach jazykového zemepisu. Identifikovať význam, riziká a limity jazykového zemepisu.

4. Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu a dynamiky slovenského jazyka alebo teórie spisovného jazyka na základe osobného výberu a konzultácie so školiteľkou.

Mgr. Katarína Muziková, PhD.

1. Rozvíjanie argumentačných zručností na hodinách slovenského jazyka

Práca bude zameraná na zhodnotenie existujúceho stavu a ďalších možností rozvíjania argumentačných zručností žiakov na hodinách slovenského jazyka a na vytvorenie návrhu konkrétnych aktivít na rozvíjanie argumentačných zručností v písaných a/alebo hovorených prejavoch. Súčasťou práce bude empirický výskum zameraný na overenie adekvátnosti a efektívnosti navrhnutých aktivít v školskej praxi.

2. Sféra odbornej komunikácie a jej vyučovanie na hodinách slovenského jazyka na ZŠ alebo na SŠ

Práca bude zameraná na didaktickú transformáciu a aplikáciu najnovších jazykovedných poznatkov vo výučbe slovenského jazyka, na zhodnotenie možností integrácie jazykovej a slohovo-komunikačnej zložky pri výučbe náučného a populárno-náučného štýlu. Cieľom bude vytvoriť materiály, ktoré by rozvíjali produktívne (hovorenie, písanie) a/alebo receptívne komunikačné zručnosti (čítanie s porozumením, počúvanie) žiakov.

3. Česko-slovenské jazykové kontakty v medzivojnovom období

Práca bude zameraná na analýzu fungovania českých kontaktných prvkov v spisovnej slovenčine v medzivojnovom období s cieľom zistiť, aký dosah na jazykovú prax mala oficiálna jazyková politika – čechoslovakizmus – a intenzívnejšie kontakty s češtinou. Analýza bude vychádzať z konfrontácie jazykovej praxe a dobových kodifikačných príručiek, resp. iných odborných textov.

Prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

1. Občianska veda, stav a perspektívy jej využitia v slovenskej štylistike

Cieľom je sprehľadniť aspekty spolupráce vedcov a verejnosti (zhora nadol aj zdola nahor), resp. sledovať symetrizovanú participáciu profesionálov a laikov v praktickej štylistike na Slovensku. Sledovať prejavy „ľudovosti“, „vernakulárnosti“, „občianskosti“ (napríklad občiansku publicistiku na internete – *blogerstvo*; vernakulárnu rétoriku online; nové techniky participatívnej publicistiky v masových médiách, nevynímajúc internet a sociálne siete: *clickbajt*, *hype*, ... a fenomén *influencerstva*; miešanie tradičných a nových techník v online sebaaprezentácii na vlastných webstránkach a v reklame – porov. *copywriterstvo*) a na pozadí širšieho rozhl'adu následne interpretovať stav a ďalšie možnosti praktickej štylistiky.

2. Rečové štýly pracovnej komunikácie. Profilácia na báze porovnania komunikácie (výrazových prostriedkov, komunikačných techník, komunikačnej kultúry) vo vybranej štátnej inštitúcii vs nadnárodnej firme.

Na rozdiel od funkčnoštylistického akontextového modelovania univerzálneho jazykového administratívneho štýlu v tomto prípade pôjde o vytvorenie obrazu o (verbálno-neverbálnej) pracovnej komunikácii na báze vlastného empirického mapovania aspektov reálnej komunikácie na dvoch vybraných pracoviskách: v domácej štátnej inštitúcii a v medzinárodnej neštátnej firme.

Mgr. Zuzana Popovičová Sedláčková, PhD.

1. Jazykovo-kultúrna exkurzia a jej význam pri medzipredmetovom vzdelávaní na strednej škole

Na podklade zvolených tém preberaných v konkrétnom ročníku SŠ zostaviť itinerár jazykovo-kultúrnej exkurzie s dôrazom na interdisciplinárny rozmer exkurzie. Súčasťou záverečnej práce by mal byť ak kvalitatívny výskum overujúci prínos a pútavosť exkurzie na reprezentatívnej vzorke študentov a učiteľov.

2. Exkurzia ako forma zmysluplného učenia na 2. stupni základnej školy

Na podklade zvolených tém preberaných v konkrétnom ročníku 2. stupňa základných škôl zostaviť itinerár s úlohami pre učiteľa a žiakov a poukázať na prínos tejto formy vyučovania. Súčasťou práce by mal byť aj kvalitatívny výskum overujúci zmysel exkurzie na reprezentatívnej vzorke žiakov a učiteľov.